



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **A. A.**, zast. J. P., bytem N. B., J. 1615, korespondenční adresa N.B., N. Š. 1261, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2013, čj. OAM-23/LE-PA03-ZA04-R2-2011, t a k t o :

I. Žaloba se co do výroku o neudělení mezinárodní ochrany v rozsahu ustanovení §§ 12 – 14 a 14b) zákona o azylu z a m í t á .

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2013, čj. OAM-23/LE-PA03-ZA04-R2-2011 s e co do výroku o neudělení mezinárodní ochrany v rozsahu ustanovení § 14a zákona o azylu z r u š u j e a věc s e v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný správní orgán vydal dne 1. 8. 2013 rozhodnutí, kterým zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany, s odkazem na ust. §§ 12 – 14 b) zákona o azylu. Ve včasné žalobě žalobce namítal, že se obává o svůj život pro případ návratu do vlasti, hrozí mu pronásledování ze strany bezpečnostních složek Ruské federace. Správní orgán tvrdí, že o azyl požádal 1. 2. 2011, jak je uvedeno ve spisu, žalobce však požádal o azyl již 26. 1. 2011, 1. 2. 2011 byl pak pozván k pohovoru. K opuštění vlasti byl však žalobce donucen již v r. 2005, neboť byl pronásledován. K rozhodnutí žalovaného uvádí, že sám správní orgán připouští, s odkazem na informace o zemi původu, že existuje možnost perzekuce lidí, kteří se vrátili z exilu na severní Kavkaz, i případných navrátilců z jiných regionů Ruské federace, zastupitelský úřad se ale klonil k tomu, že nebyli pronásledováni jako žadatelé o azyl, ale z jiných politických důvodů. U žalobce by se mohlo jednat o situaci s jeho bratry, kteří museli být v zemi původu nějak perzekuováni, když obdrželi azyl v Rakousku. Řešení, přijaté správním orgánem, není v souladu s veřejným zájmem a neodpovídá okolnostem daného případu, je nepochybné, že v Ruské federaci dochází k diskriminaci lidí, pocházejících z Kavkazu, jsou diskriminováni na úřadech, jsou terčem policejní šikany a brutálních útoků ze strany ruských skinheads. Správní orgán však v případě žalobce tyto skutečnosti popírá a tvrdí, že žadatelovy obavy o bezpečnost a z šikany jsou nadsazené a spekulativní. V čečenské válce zahynulo 250 000 lidí, stejný počet byl vyhnán do dalších regionů RF, kde je jim dnes znemožňován život různými prostředky, přes 200 000 jich opustilo RF a hledalo azyl v jiných zemích. Kavkazským národům přitom není hledání ekonomického azylu blízké, nejdůležitější pro ně je vlastní národ, široká rodina, přátelé. Zprávy o zemi původu jsou převážně z r. 2008, ale v dalších letech pokračovala nezákonná zmizení beze stop, brutální mučení a vraždy, únosy bez obvinění, všeobecný masový strach z každodenního ohrožení života. Tyto problémy dostatečně popisuje např. předseda EP Jerzy Buzek, předsedkyně komise pro lidská práva Heidi Hautalou, ruská organizace Memorial a její členka vedení S. G. Žalobce neopustil vlast jen proto, že „nechtěl sloužit v armádě“, ale především chce žít důstojně jako člověk, beze strachu o život či z uvěznění v nelidských podmínkách – zde poukazuje na zdokumentovaný případ Z. Z.. Nástup na náhradní vojenskou službu není ve skutečném životě realizovatelný, takovou možnost mají jen ruští zbohatlíci. Když bylo žalobci 19 let a hrozila mu vojenská služba, příbuzným se podařilo zajistit mu české vízum, za dva bratry, kteří dostali azyl v Evropě, mu hrozila msta ze strany ruských úřadů, ta je nejlépe vykonatelná v rámci služby v armádě, kde nemá šanci bránit se šikaně a útokům na život a zdraví. Žalobce považuje za nehumánní dublinskou dohodu, na jejímž základě byl deportován z Rakouska, to, že původně nehodlal žádat o azyl v ČR, uvedl, ale správní orgán pak jeho žádost hodnotil jako spekulativní jednání. Řekl pravdu, že chtěl žít s bratry v Rakousku. Aby nemusel žádat v Praze na velvyslanectví RF o ruské doklady, odjel z ČR nelegálně, doma se musel schovávat, vycházel co nejméně, pouze do tělocvičny nedaleko domu rodičů. Jeho rodiče opravili vyhořelý dům, žijí v něm nadále, nemají kam jinam jít. Správní orgán vyhodnotil žalobcovu výpověď tak, že jeho bratr žije s rodinou spokojeným rodinným pokračování

29Az 10/2013

životem, což žalobce považuje za cynické překroucení svých slov, rodina žije v nejnebezpečnější oblasti severního Kavkazu – Chasavjurt nedaleko čečenské hranice v Dagestánu. Žalobce se rozhodl podruhé opustit RF poté, co byl předvolán na čečenskou prokuraturu a do armády do vedlejší „svazové republiky“. Žádné administrativní hranice v RF již nejsou, což je jistě správnému orgánu známo, občané celého kavkazského regionu jsou předvoláváni bezpečnostními orgány z různých oblastí Ruska. Předvolání na prokuraturu je samo o sobě velmi vysokým nebezpečím a reálnou hrozbou zmizení beze stopy, především pro mladého kavkazského muže, zejména pak, když má dva bratry, jimž byl udělen azyl v Evropě a sám jako žadatel několik let také v Evropě žil. Policie ČR se podrobněji dokumenty, které žalobce předložil, nezabývala – poukazuje na skutečnost, že prokazoval 10 -měsíční dobu strávenou v RF mezi první a druhou žádostí o azyl, když násilná deportace z Rakouska do ČR v lednu 2011 byla nezákonná, nevztahující se k udělení českého víza v r. 2005. V dopise z března 2011 Policie ČR konstatuje, že se obrátila se žádostí o ověření totožnosti k Velvyslanectví RF v ČR, čímž ovšem vážně porušila ust. § 19 zákona o azylu a ohrozila bezpečnost žadatele o azyl i jeho rodinných příslušníků, žijících v RF. Žalobce namítá, že do ČR byl deportován v pozici žadatele o azyl, jeho žádost byla rakouskými orgány přijata, byl umístěn v azylovém zařízení města Thalham. Konečně, ČR byla zmiňována na konferenci k problematice azylu, která se konala 13. – 14. září v Bruselu, jako země s nedostatky v poskytování právní pomoci žadatelům o azyl. Žalobce se v dalším vyjadřuje k své cestě autobusem a popisuje průběh razítkování jízdenek v Rusku s tím, že na jeho výpovědi o cestě nelze postavit nevěrohodnost jeho výpovědi. Poukazuje na skutečnost, že žalovaný na str. 12 rozhodnutí nevylučuje tlak ze strany státních orgánů na neúspěšné žadatele o azyl, ale přiklání se k názoru, že nejsou perzekuováni z tohoto důvodu, ale z jiných a v této souvislosti připomíná, že jeho dva bratři mají od r. 2004 politický azyl v Rakousku, už tento fakt je příčinou k jeho politickému pronásledování, navíc odmítá nástup do ruské armády jako Čečenec, neboť nechce sloužit ruským bezpečnostním složkám, které se podílí na každodenním vyvražďování jeho národa. Co čeká navrátilce, popisuje organizace Memorial, ale i ředitel Norského helsinského výboru v dopise exministrovi Kocábovi. V této souvislosti je potřebné vzít na vědomí i přiložený materiál z května a června 2010, Rada vlády pro lidská práva schválila podnět Výboru pro práva cizinců k otázkám poskytování mezinárodní ochrany a návratové politiky do země původu s ohledem k osobám z Čečenska a čečenského původu...s tím, že tamní situace je velmi vážná a nelze usuzovat na stav bezpečí pro osoby, nacházející se v této oblasti, přes vyhlášenou amnestii prokazatelně dochází k porušování lidských práv, zejména únosům civilistů, k mučení, nelidskému a ponižujícímu zacházení ze stran státních i nestátních silových struktur a k plánovaným vraždám....., dále pak odkaz na vystoupení K. Schwarzenberga na zasedání Výboru, který hodnotil situaci na Severním Kavkazu jako nedobrou, lidé se obávají o život a jejich bezpečnost je ohrožena.... Se závěrem o nadnesenosti žalobcem uváděných obav žalobce nesouhlasí, poukazuje na závěr, plynoucí z informace MZV ČR, kdy ruská strana požaduje u neúspěšných žadatelů o azyl termín vyhoštění alespoň s týdenním předstihem, nutným pro přípravu jejich přijetí a pomoci. O takovou pomoc ale mohou případně požádat sami žadatelé, dle množství pokračování

jiných materiálů lidskoprávních aktivistů jde ve věci o něco jiného. V dalším pak žalobce odkazuje na rozhodnutí ve věci R. O., kde správní orgán konstatuje brutální útoky na Kavkazce, jejich pronásledování a šikanu úřadů i policie RF. V této souvislosti žalobce odkazuje na znění čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod i čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Správní orgán v písemném vyjádření ze dne 1. listopadu 2013 popřel oprávněnost žalobních námitek, odkázal na obsah správního spisu a samotné rozhodnutí ve věci. Odmítl expresivní výrazy, naznačující zaujatost či nekompetentnost žalovaného, rozhodnutí považuje za zákonné a řádně odůvodněné. Byl shromážděn dostatek věrohodných a aktuálních informací o zemi původu žalobce, jimiž je rozhodnutí ve věci podloženo, jak tzv. Dublinský systém, tak i Schengenský prostor jsou skutečnostmi, které mají své zakotvení v mezinárodním právu, pro ČR závazném. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany si sám nemůže vybírat zemi, v níž požádá o udělení mezinárodní ochrany (zde rozsudek Nejvyššího správního soudu - dále jen NSS - čj. 1 Azs 47/2006-84 ze dne 13. 12. 2006). V případě žalobce se jedná o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v předchozím pravomocném správním rozhodnutí bylo rozhodnuto o zastavení řízení dle § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, stalo se tak z důvodu jasného a zřetelného projevu vůle žalobce, a to svévolným opuštěním azylového zařízení, kde byl hlášen k pobytu. Ve stávajícím řízení bylo zjištěno, že žalobce neuplatňoval politická práva a svobody, politicky se nijak neangažoval a aplikace ust. § 12 písm. a) zákona o azylu nepřichází proto v úvahu. Stejně tak nebyly naplněny taxativní důvody udělení azylu dle ust. § 12 písm. b) tohoto zákona, pokud žalobce argumentoval svým zadržením vojáky, jako impulsem k vycestování, žalovaný doložil, že v této době již měl žalobce vyřízené vízum a jakákoliv souvislost je tak vyloučena. Správní orgán vyvinul dostatečnou aktivitu ku zjištění důvodu udělení azylu bratrům žalobce v Rakousku, s ohledem na odmítnutí jejich součinnosti však nebylo možné uvedenou skutečnost objasnit. Žalobce sám o těchto důvodech nic neví, nemá ani představu o tom, že by v zemi původu měli nějaké problémy. Na základě jeho výpovědi pak bylo prokázáno, že jeho mladší bratr nemá v zemi původu problémy žádné, což žalobce v žalobě odmítá obecnými frázemi, poukazem na špatný život v zemi původu. Vzhledem k obecnosti a nekonkrétnosti těchto tvrzení je však dle žalovaného nutné vycházet z toho, že mladší bratr žalobce není ve vlasti vystaven nebezpečí pronásledování či vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Údajné předvolání na prokuraturu, čímž jmenovaný zdůvodňoval své potíže, vyvrátil žalovaný na str. 10 – 11 svého rozhodnutí, doložil, že odmítnutí dostavit se k příslušnému orgánu nebylo následováno žádnou sankcí, i když žalobce ještě nějaký čas v zemi původu setrval. Správní orgán se pečlivě zabýval i odmítáním žalobce nastoupit na základní vojenskou službu a prokázal, že takový důvod není možné považovat za azylově relevantní. Existence náhradní vojenské služby je v právu RF zakotvený fakt a označení tohoto závěru správního orgánu v žalobě za „nejapný žert“ postrádá opodstatnění. Ust. § 13 se na žalobce nevztahuje a v případě žalobce nebyl ani zjištěn žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu ve pokračování

29Az 10/2013

smyslu ust. § 14 zákona o azylu. Žalovaný se pečlivě zabýval též otázkou možné hrozby vážné újmy pro případ návratu do země původu, za tím účelem shromáždil dostatek aktuálních, věrohodných informací, z nichž vyplynulo, že v případě návratu žalobci žádná relevantní vážná újma nehrozí. Jak obecná situace v zemi původu, tak individuální situace žalobce neprokazuje žádné ohrožení žalobce po vycestování do domovského státu, navíc shromážděné informace potvrzují účinnou možnost vnitřního přesídlení. K porušení ust. § 19 zákona o azylu nedošlo, zde odkaz na str. 16 napadeného rozhodnutí, konečně, nebyl to správní orgán, ale zmocněnkyně žalobce, kdo medializoval jeho případ a opakovaně zveřejňoval jeho identitu jako žadatele o udělení mezinárodní ochrany, správní orgán považuje tuto námitku za bezpředmětnou. Námitky žalobce považuje žalovaný za irelevantní a nepodložené, dostatečně vyvrácené v průběhu správního řízení, je proto navrhováno zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Při jednání soudu dne 17. 3. 2014 zástupce žalobce plně odkázal na žalobu včetně jejích příloh, uvedl, že situace v Rusku je od popisované doby obdobná, vzhledem k tamní situaci je žalobce přesvědčen, že by mu měl být udělen azyl. Je mu známo, že po skončení olympiády v Soči se měla situace v Dagestánu řešit obdobně jako v Čečně, kde dochází k čistkám, kde vládne Kadyrov mladší. Je pravdou, že žalobce již věk 27 let překročil, ovšem i když by mu nehrozil již po případném návratu nástup na vojnu, trestní stíhání by nepominulo. Ve vyjádření dagestánské právničky M., která zastupovala citlivé případy a byla fyzicky napadena, útok nebyl dosud objasněn, jsou zmiňovány tzv. eskadry smrti, popisující pronásledování normálních lidí, žalobce je přesvědčen, že něco podobného by hrozilo i jemu. Zástupce žalobce trval na původním návrhu, náhradu nákladů řízení neúčtoval.

Pověřený pracovník žalovaného zdůraznil, že správní orgán považuje své rozhodnutí ve věci za zákonné a řádně odůvodněné, byly shromážděny potřebné podklady pro jeho vydání. Pochybnosti o věrohodnosti tvrzení žalobce trvají, v této souvislosti poukazuje na rozhodnutí NSS z 21. 12. 2005, sp. zn. 6 Azs 235/2004. Žalobci v zemi původu nehrozí žádné konkrétní nebezpečí pronásledování či vážné újmy, jím uváděné údaje nelze charakterizovat jinak, než jako subjektivní spekulace – důvod svého předvolání na prokuraturu nezná, jeho bratři odmítli součinnost se správním orgánem, takže důvody jejich azylu nejsou známy. Pokud by se pro případ návratu zvažoval důvod nebezpečí v nenastoupení ZVS, zde žalovaný odkazuje na rozhodnutí NSS ze dne 29. 3. 2004, sp. zn. 5 Azs 4/2004, kde soud odůvodnil, proč nenastoupení ZVS není řádným azylovým důvodem. V Ruské federaci je přitom horní hranicí věku pro nástup na ZVS 27 let, který již žalobce dosáhl. K věrohodnosti jeho tvrzení poukazuje na sdělení žalobce, který uváděl, že si vyžádal vízum poté, co mu bylo doručeno předvolání na prokuraturu, to se však stalo v listopadu 2005 a vízum žádal již v říjnu toho roku. Věrohodnost je však základním a esenciálním předpokladem pro případné zvažování udělení mezinárodní ochrany. K námitce trestnosti nenastoupení ZVS pak je odkazováno na rozhodnutí NSS ze dne 19. 10. 2006, sp. zn. 3 Azs 396/2005, z něhož je rovněž patrné, že ani skutečnost

pokračování

případného trestu za nenastoupení ZVS není azylově relevantní. Žádné konkrétní nebezpečí žalobci nehrozí, je uváděno, že jeho problémy souvisí se staršími bratry a zde je potřeba vidět, že jeho mladší bratr v zemi původu žádné problémy nemá. Správní orgán proto konstatoval nevěrohodnost tvrzení žalobce a navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Náhrada nákladů řízení není žalovaným účtována.

Ze správního spisu plyne, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nese datum 1. 2. 2011 (prohlášení cizince o úmyslu podat tuto žádost je datováno 27. 1. 2011). V žádosti žalobce uvedl, že je státním občanem Ruska, čečenské národnosti, svobodný, dva bratři žijí v Rakousku, rodiče, bratr a sestra v Dagestánu, Rusko. Žalobce uvedl, že jeho doklady zůstaly v Rakousku, je islámského vyznání, SŠ vzdělání, zabývá se zápasem. Do listopadu 2005 pobýval v zemi původu, poté podal první žádost o azyl v Rakousku, byl vrácen do ČR, kde byl tři měsíce. Od března 2006 do února 2010 žil v Rakousku (bílá karta žadatele o azyl), v únoru 2010 byl vrácen do ČR, kde po dni pobytu odjel domů do Solněčného v Dagestánu. Tam pobýval až do listopadu 2010, v prosinci opět odcestoval do Rakouska, kde podal opětovně žádost o azyl, 25. 1. 2011 byl vrácen do ČR. Jako důvod opuštění vlasti uvedl, že odjel 26. 11. 2010, nechtěl být uvězněn či zabit. Dostal předvolání na prokuraturu dne 19. 10. 2010 a na vojenskou správu dne 5. 10. 2010, myslí si, že by skončil ve vězení, či zmizel, tak, jak se to stalo mnoha lidem. Svůj odjezd popsal tak, že odjel z Chasavjurtu vlakem do Moskvy, kam přijel 28. 11. 2010. Zde se setkal s přítelem a po jednom dni odjel kamionem, ukryt v nákladním prostoru, neví, kudy jeli, jednou přesedali, asi na hranicích jednou v noci dlouho čekali. Do Vídně přijel ještě s dalšími třemi muži 3. 12. 2010, přespal u přítele a ten ho odvezl do tábora v Thalhamu u Lince, kde 4. 12. 2010 požádal o azyl. Byl s ním proveden pohovor, nedostal žádné rozhodnutí a 25. 1. 2011 ho převezli do ČR. Domů se vrátit nechce, bojí se o život, nebyl by první ani poslední, kdo by beze stopy zmizel, u nich se to děje denně. Doma pomáhal otci v hospodářství, ve volném čase trénovat v tělocvičně, po večerech býval doma, aby neměl zbytečné potíže. Solněčno je malé – asi 6 000 obyvatel, úřady asi zjistily, že je doma, proto dostal ta předvolání. Pozvánku na prokuraturu přinesli osobně dva lidé v civilu, řekli, že jsou z Grozného, od vojenské správy přinesl předvolánku jeden člověk v civilu, musel převzetí podepsat osobně. Měl namířeno do Rakouska, kde má dva bratry, kteří tam dostali azyl. Byl vždy vrácen do ČR, protože poprvé měl české vízum. Pro případ návratu se žalobce bojí zmizení, uvedl, že když chtějí někoho zavřít, tak důvod vždy najdou, praktiky jsou takové, že je zatčeno 50 lidí, polovinu propustí, některé uvězní, někteří zmizí. Je to byznys, když vás propustí, tak za peníze a příště opět.

Ve správním spisu se nalézají fotokopie: předvolání žalobce na ORČ při MV v Grozném na 19. 10. 2010, předvolání od Vojenské správy na 5. 10. 2010 (pro žalobce), jízdenky z Moskvy do Chasavjurtu 14. 2. 2010 a na cestu zpět z 26. 11. 2010 a osvědčení o absolvování středního všeobecného vzdělání z 25. 6. 2004. Ze záznamu o provedeném **pohovoru ze dne 1. 3. 2011** plyne, že žalobce žil s rodinou v Solněčnom u Chasavjurtu v Dagestánu, jedenáctiletou školu ukončil v r. 2004. Měl doma problémy, proto v r. 2005 odcestoval, přijeli pro něho ve vojenských pokračování

uniformách, odvezli ho na nějaké oddělení, tam ho bili a ptali se na bratry. Nevěděl, kde jsou, později se dozvěděl, že v Rakousku. Otec musel za jeho propuštění zaplatit peníze. Zlomili mu ruku a na lokti má jizvu od pout. Otec mu pak zajistil odjezd z Dagestánu, měl pas a vízum do ČR, toto pro otce kdosi zabezpečil. Potom odjel vlakem přes Moskvu do Prahy, taxíkem se dopravil do Českých Velenic a tam mu řidič ukázal cestu do Rakouska, zaplatil mu 6.000 Kč. Naposledy opustil Dagestán 26. 11. 2010, protože nechtěl být uvězněn či zabit, dostal obě předvolání (viz výše), mohl skončit ve vězení a zmizet. Tam není podstatné, co člověk udělá, každý den někoho zavrou či zabijí. Na adrese rodičů žije i mladší bratr s manželkou a ročním synem. Všechny problémy začaly poté, co starší bratři v r. 2004 odjeli, žalobci bylo 18, mladšímu bratrovi 13, ten problémy neměl. Dům je nyní opravený, dříve rodiče hovořili o požáru, konkrétně ale nic neví. V listopadu 2010 – měsíc před odjezdem ale pak bydlel u kamaráda. Návrat domů v r. 2010 popsal žalobce tak, že byl deportován z Rakouska do ČR, dostal vízum na tři dny, kamarád mu zajistil převoz z Prahy do Moskvy v kamionu, tím odjel a kamarád zaplatil za jeho cestu, 13. 2. 2010 byl v Moskvě a večer jel autobusem do Chasavjurtu. Vrátil se, předpokládal, že doma již žádné problémy nebudou, ovšem viděl, že se nic nezměnilo. O azyl v ČR žádat nechtěl, ale byl sem navrácen proto, že měl české vízum, cítí se bezpečně v Rakousku s bratry. Po dobu azylového řízení v Rakousku dostával měsíčně 290 EUR a dvakrát do roka šeky na oblečení, trénoval tam zápas, vyhrál i jeden mezinárodní turnaj, dvakrát se stal vítězem Velké ceny Rakouska. Našel si tam přítelkyni čečenské národnosti, s níž se chce oženit. Proč se měl doma dostavit na prokuraturu v Grozném žalobce neví, potvrzení o pobytu v Dagestánu předložil i v Rakousku a neví, proč byl opět navrácen do ČR. Uvedl, že po jeho prvním odjezdu chodili do domu policisté a pracovníci vojenské správy, ptali se na něho, jeho bratři U. a D. žijí v Rakousku, doma zůstal J.. U. asi sloužil v čečenské armádě po první válce, D. nikdy v armádě nesloužil. Žijí nyní ve městě W., mají svůj byt, mají průkaz azylantů, žalobce si s nimi volá. Odjel z Dagestánu, posledním impulsem bylo předvolání z prokuratury. Neměl nikdy problémy, nic neprovedl, v r. 2005 byl odveden a zbit, problémy se dají vymyslet. Nemá žádnou záruku, že se mu nic nestane. Žalobce byl týž den seznámen s podklady, které shromáždil žalovaný za účelem posouzení jeho situace v zemi původu, nežádal doplnění.

Dne 4. 4. 2011 bylo vydáno správním orgánem rozhodnutí, kterým nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana, proti němu podal žalobce žalobu, o které rozhodl rozsudkem Krajský soud v Brně pod sp. zn. 56 Az 16/2011-63 dne 20. prosince 2011 tak, že rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Soud uvedl, že žalobce vcelku konzistentně od počátku tvrdil, že měl v zemi původu obavy z výkonu vojenské služby a že jeho problémy začaly kvůli starším bratrům, za pochybení správního orgánu pak považoval to, že se nezabýval důvody odchodu bratrů z vlasti a to, že se žalovaný nezabýval tím, zda v této souvislosti může mít oprávněné obavy i žadatel. Soud odkázal na rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2008, čj. 47 Az 6/2007 a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 22/2003-41, s tím, že důvod, žalobcem uváděný, měl

být žalovaným důkladně objasněn, zejména i s ohledem na skutečnost, že žalovaný sám s ohledem na informace o zemi původu připustil, že možnost perzekuce lidí, kteří se vrátili na severní Kavkaz z exilu, existuje. Žalovanému bylo v neposlední řadě uloženo, aby důkladně prověřil, zda žalobce nemůže být ohrožen pro případ návratu skutečností, že Policie ČR kontaktovala ruské státní orgány při ověřování jeho totožnosti a následně byl žalobce navštíven zástupcem Velvyslanectví RF v ČR.

Ve správním spisu se dále nachází Zpráva o průběhu šetření ze dne 6. 1. 2012, sp. zn. 2306/2011/VOP/JŠM, kterou Veřejný ochránce práv JUDr. P. V. zaslal zástupkyni žalobce. Ke kontaktování Velvyslanectví RF v ČR Policií ČR (jak uvedeno výše) je zde citováno vyjádření Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, vyjádření ŘSCP, ombudsman dále uvádí informace, k případu dostupné na webových stránkách občanského sdružení Pomoz jednomu člověku a informačním portálu Infosoud, zpráva dále obsahuje právní hodnocení věci.

Žalovaný provedl s žalobcem další pohovor dne 25. 7. 2012. V jeho průběhu žalobce k dotazům žalovaného uvedl, že doma měl problémy kvůli starším bratrům, z nichž jeden sloužil v Národní gardě v Čečensku, po první válce, což se dnes považuje za nezákonné. Tehdy ho zadržela milice, nebo policie, vojáci, neví, odvedli ho společně s otcem. Otec zaplatil peníze a žalobce pustili, další týden mu přišel povolávací rozkaz, je to tak, že by ho poslali zpět do Dagestánu. Jednalo se o doručení obvyklého povolávacího rozkazu, druhý přišel v r. 2010. Když nebyl doma, chodili se po něm ptát rodičů. K dotazu na důvod jeho návratu do Dagestánu uvedl, že předpokládal, že by to tam již mohlo být lepší, v Rakousku ho odmítli, v ČR mu dali vízum na tři dny, věděl, že tady se řeší problémy celé roky a měl strach, že rodinu a příbuzné dlouho neuvidí, takže odjel. Zůstat zde nelegálně se bál. Doma ovšem zjistil, že tamní situace je stále nestabilní, vlastně téměř nevycházel z domu. Není tam prakticky nikdo, kdo by neměl problémy. Otce několikrát vyslýchali, ptali se po synech. Mladší bratr je ženatý, žije s rodiči. Aby se vyhnul nástupu na vojnu, oženil se, další odklad dostal při narození syna. 2 – 3 x za týden chodil cvičit do nedaleké tělocvičny. O problémech svých bratrů prakticky nic neví, neptal se jich na to. Zavolá bratrům, aby souhlasili s vyžádáním jejich materiálů z Rakouska. K dotazu na setkání s pracovníkem ruského velvyslanectví uvedl, že o nic takového nežádal, šel si vyzvednout dopisy, tam seděl člověk z velvyslanectví, řekl mu, že pokud se chce vrátit, že mu může pomoci. Nikdo se žalobce neptal, zda se s ním chce sejít, nechápe, jak mohl toto někdo o něm sdělit. Neukázal žalobci žádný doklad, nechtěli mu sdělit, o koho se jednalo, později mu řekli, že byl z konzulátu v Brně. On sám o nic nežádal, byl žadatelem o azyl, neměl důvod se obracet na velvyslanectví a škodit si tím. Veřejné sdělovací prostředky nikdy nekontaktoval, toto učinila jeho právní zástupkyně. Poté, co ho zde navštívil pracovník konzulátu, přišli doma za rodiči a řekli jim, že vědí, kde je jejich syn. Bratři pro něho pořádají „konference“, nedozvěděl se to po mobilu, ale hovořil z veřejného automatu s bratry. Do médií hovořil po soudu, vše zprostředkovala jeho zástupkyně, byl ve vyhošťovací vazbě, nemohl nic dělat. Doma je situace velmi nestabilní, on nic neudělal, mohou ho zavřít a dělat, co chtějí. Bál by se o život. Ve spise se dále nachází doporučující vyjádření TJ Sokol pokračování

Hradec Králové a Vajnachské diaspory České republiky o.s., Praha, Svazu zápasu ČR v Praze. Z dokladů rakouského úřadu BAA plyne, že v Rakousku obdržel statut uprchlíka pan A. D.I a pan A. U.. Žalovaný přijal dne 4. 4. 2013 záporné vyjádření bratrů žalobce k sdělení bližších údajů o jejich azylových řízeních. Dne 30. 7. 2013 byl žalobce opětovně seznámen s podklady žalovaného, který odkázal na webovou stránku Kavkazu, kde probíhají videozáznamy z tamních problémů, uvedl, že nyní již státní orgány vědí, kde pobývá, bojí se o svůj život. Ve správním spisu se dále nachází potvrzení International Prague University, Praha 5, o studiu žalobce v oboru managementu, kdy první ročník bude trvat do 30. 9. 2014. Součástí spisu jsou podkladové zprávy, citované na str. 8, 13 a 16 napadeného rozhodnutí.

K žalobě žalobce připojil CD nosiče, které obsahují přílohy, které soud vytiskl v listinné podobě a též je poskytl spolu se žalobou správnímu orgánu k vyjádření. Jedná se o výše citované rozhodnutí ve věci, učiněné Krajským soudem v Brně, další materiály jsou pak vytištěny z internetových stránek, jedná se o následující:

- Z. Z., týž pak ve Volgogradském vězení,
- Příloha č. 4 – Mayrbek Abaev, dále materiál Blízcí příbuzní, zavraždění nebo pronásledovaní po odjezdu do ČR v r. 2000, rozhodnutí v jeho azylové věci a dále ve věci Timura Borchashviliho
- Svědectví Centra pro lidská práva „Memorial“ a Výboru „Občanské pomoci“
- Homosexualitu vyléčí konzultace, tvrdí ruská ultrapravicová strana,
- V Moskvě zatkli demonstranty proti okupaci ČSSR,
- Nucený návrat Čečenců do RF – Norský helsinský výbor,
- Zápis ze zasedání Výboru pro práva cizinců z 18. 5. 2010, článek MV ČR neuděluje mezinárodní ochranu Čečencům v ohrožení života, dopis J. Ridvanové ministru spravedlnosti ČR ze dne 3. 2. 2011,
- Dopis ministru vnitra ČR R. Johnovi, ministryni spravedlnosti ČR Kolářové,
- Zpráva M. Kocába pro účastníky konference pořádané Norským helsinským výborem v Oslu, září 2010, jeho dopis Prof. Radičové,
- Články Komentár Petra Morvaya, dále J. Ridvanové z 21. 10. 2010, z 22. 10. 2010, z 1. 12. 2010, 18. 2. 2011 a vyjádření k němu z 3. 3. 2011, včetně dalších diskusí,
- Článek Milana Doupovce z března 2011, Dany Josefové z 2. 8. 2009, Josefa Pazderky z 28. 7. 2009,
- Další články – Čečensko : likvidace nepohodlných aktivistů pokračuje, Dva ochránci lidských práv zavražděni, Ruská policie zavraždila vlastníka internetových stránek,Je to takový podvod, který se nedá utajit, Zastřelili Makšaripa Auševa, V ruských věznicích jsou stovky „Chodorkovských“, ukazuje hra o podivné smrti,
- Podceňované právo azylu (Jakub Camrda),
- Usnesení NSS ve věci Bektemirova Mamata, Bektemirove Taus,

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), vyšel ze skutkového a

právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba je částečně oprávněná.

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Soud po projednání a přezkoumání věci souhlasí se závěry žalovaného správního orgánu v tom smyslu, že žalobce nesplňuje podmínky ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť z výše uvedených skutečností je zcela patrné, že žalobce žádné skutečnosti, které by mohly vést správní orgán k závěru, že byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nesdělil. Naopak, uvedl, že nikdo z rodiny, ani on sám, nikdy politicky organizován nebyl, rovněž neuvedl, že by se jakkoliv účastnil politického života, či kdekoli aktivněji politicky vystupoval. Jak z výpovědí žalobce, tak z žalobních námitek soud usuzuje, že tyto směřovaly na případné udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy, že žalobce mohl mít důvodný strach z pronásledování z důvodu náboženství a národnosti, případně příslušnosti k určité sociální skupině. Důvody, které v této souvislosti žalobce uváděl, jsou jednak jeho případné povolání k ZVS, jednak obavy z obtěžování, zadržení a případného uvěznění či jiného špatného zacházení v souvislosti s tím, že jeho starší bratři vlast opustili a obdrželi azyl v Rakousku, kde od r. 2004 žijí. Správní orgán argumentoval na str. 9 svého rozhodnutí nevěrohodností žalobcova tvrzení o tom, že vlast opustil z důvodu, že byl zadržen vojáky a odvezen na základnu v Chasavjurtu, dotazován na pobyt bratrů a následně obdržel povolávací rozkaz na vojnu, toto vše z listopadu 2005, neboť žalovaný zjistil, že žalobce přicestoval do ČR na základě víza, vystaveného 11. 10. 2005, tedy žalobcem uváděné případné skutečnosti nemohly mít na jeho rozhodnutí o opuštění vlasti vliv. V této souvislosti pak žalobce uvedl, že před současným opuštěním vlasti mu byla doručena předvolánka na prokuraturu a nový povolávací rozkaz na vojnu. Soud je přesvědčen, že uváděné skutečnosti nemohou naplnit azylově relevantní tíži nutných obav z pronásledování, tak, jak má na mysli ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce v průběhu řízení správního i soudního poukazoval na různé praktiky, které v zemi původu praktikují bezpečnostní orgány, nicméně z těchto nelze bez dalšího dovodit, že by měly nutně dopadnout na pokračování

žalobce, neboť důvod předvolání na prokuraturu mu nebyl znám, předvolán byl na 19. října 2010. Ze země původu vycestoval 26. 11. 2010 a nezmínil, že by do té doby měl nějaké zásadnější problémy, soud tak v jeho příběhu vážnost azylově relevantních obav z pronásledování nemohl spatřit. Samotný pojem odůvodněného strachu z pronásledování je neurčitý právní pojem, soudu se v této souvislosti ukládá, aby zkoumal, zda správní orgán uplatnil zásadu materiální pravdy, tedy, zda zjistil úplně a přesně skutečný stav věci a na jeho základě rozhodl kvalifikovaně a dle logických pravidel. V souvislosti s ust. § 12 písm. b) zákona o azylu uložil Krajský soud v Brně, aby správní orgán zkoumal důvody odchodu z vlasti, kterými byli vedeni bratři žalobce a aby zjistil, zda-li obdobné důvody mohl mít i žadatel sám. V tomto směru je soud přesvědčen, že správní orgán skutečně vyvinul vyčerpávajícím způsobem možnosti pro uvedené zjištění. Žalobce sám neví, pro jaké problémy bratři z vlasti odjeli, nikdy s nimi o tom nemluvil. Oni sami své důvody udělení azylu v Rakousku sdělit odmítli. V daném případě tak dospěl soud k závěru, že pokud by v případě žalobce vyřkl za zjištěné a popsané situace tíží žalobcových obav z azylově relevantního pronásledování, jednalo by se o konstrukci, která by nebyla logicky vážně podložena. Na závěru soudu nemohou nic změnit ani případy porušování lidských práv a svobod, k nimž dochází v zemi původu, které plynou z předložených důkazů (jak uvedeny shora) a které ať již konkrétněji či obecněji vyplývají i z podkladů, shromážděných samotným správním orgánem. Dostatečným způsobem se, dle přesvědčení soudu, vypořádal žalovaný i s problematikou případného nástupu na základní vojenskou službu žalobce, když konstatoval, že dosavadní judikatura v této problematice povolání na ZVS jako případný azylově relevantní důvod vylučuje, konečně, žalobce již dovršil věk, který předpisy země původu považují za horní hranici pro odvod branců. Sankce, která by případně žalobci hrozila v případě návratu, za nenastoupení vojenské služby, a již se žalovaný zabýval na str. 11 napadeného rozhodnutí, nemůže být jako azylově relevantní hodnocena. Soud je po projednání a přezkoumání věci přesvědčen, že žalobce nesplňuje podmínky azylově relevantních důvodných obav ve smyslu ust. § 12 b) zákona o azylu. Podmínky ust. § 13 zákona o azylu naplněny nejsou. Soud rovněž dospěl k závěru, že pro úvahu o existenci či neexistenci důvodů, hodných zvláštního zřetele ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu měl žalovaný dostatečné podklady. Protože žalobce dále nesplňuje podmínky ust. § 14 b) téhož zákona, soud učinil I. výrok, tedy, že v rozsahu uvedených ustanovení zákona o azylu žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Po přezkoumání věci je však soud přesvědčen, že správní orgán se dosud dostatečným a vyčerpávajícím způsobem nevypořádal s dalším důvodem, uvedeným ve zrušujícím rozhodnutí Krajského soudu v Brně, a to s faktem, že ve věci žalobce došlo ke kontaktování ruských státních orgánů při ověřování jeho totožnosti a je vcelku nepochybné, že orgány země původu o žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce v zahraničních státech byly informovány. Před takovým jednáním chrání žadatele o azyl ust. § 19 odst. 1 zákona o azylu – „ministerstvo je oprávněno zjišťovat veškeré údaje potřebné pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Při zjišťování údajů podle věty první ministerstvo dbá ochrany žadatele o udělení pokračování

mezinárodní ochrany a jeho rodinných příslušníků v zemi jeho státního občanství nebo v případě osoby bez státního občanství v zemi jejího posledního trvalého bydliště. Ministerstvo, popřípadě další orgány státu nebo orgány veřejné správy nesdělí jakýmkoliv způsobem údajným původcům pronásledování nebo vážné újmy informace o žádosti o udělení mezinárodní ochrany a nezíská v souvislosti s řízením ve věci mezinárodní ochrany informace o žadateli o udělení mezinárodní ochrany od údajných původců pronásledování nebo vážné újmy“. Soud je přesvědčen, že veřejný ochránce práv se situací žalobce zabýval objektivně a dostatečným způsobem ve své zprávě o průběhu šetření ve věci ze dne 6. 1. 2012 popsal celou situaci. Z této zprávy je patrné, že lze vcelku bez jakékoliv pochybnosti uzavřít, že země původu o žalobcově žádosti má přehlednou zprávu. Soud je pak ze znění výše cit. ustanovení § 19 zákona o azylu přesvědčen, a to v souladu s názorem ve zprávě citovaným, a to názorem vedoucí kanceláře UNHCR v ČR, že smyslem a účelem tohoto ustanovení je skutečně ochrana nedotknutelnosti svobody a bezpečnosti žadatele o azyl a v rozsahu tohoto smyslu je pak vcelku druhotnou otázkou, s jakým typem řízení proniknou informace o žadateli k údajným původcům pronásledování. Na tento, žalobcem atakovaný problém, však žalovaný dosud vyčerpávajícím způsobem nereagoval, soud považuje za potřebné, aby tuto skutečnost žalovaný znovu dostatečným způsobem zvážil a vyargumentoval. Nelze přehlédnout, že např. ze Zprávy o dodržování lidských práv v jednotlivých zemích za rok 2012 (MZ USA 19. 4. 2013 – Rusko – vyplývá mj., že“principy právního státu byly nejvíce porušovány na Severním Kavkaze, kde konflikty mezi vládními jednotkami, povstalci, islamisty a kriminálními gangy vedly k početným případům porušování lidských práv, včetně zabíjení, mučení, fyzického týrání a politicky motivovaného mizení osob....“, zpráva MV ČR – Rusko, Freedom House, leden 2013 – Svoboda ve světě 2013 – Rusko – uvádí, mj., že ...“v některých částech země, zejména na Severním Kavkaze, dochází k četným násilnostem...., imigrantům a příslušníkům etnických menšin, zejména těm, u kterých lze předpokládat původ na Kavkaze nebo ve Střední Asii, hrozí diskriminace a šikanování ze strany společnosti a úřadů, státní orgány do určité míry omezují svobodu pohybu a bydliště“. Soud tak považuje za situace žalobce, která je popsána výše, a z níž plyne, že žalobce, pokud by se vrátil do země původu, bude osobou, o které je známo, že žádala v ČR a v Rakousku o mezinárodní ochranu, bude osobou, u níž lze důvodně předpokládat, že migrovala za svými bratry; za potřebné, aby správní orgán porovnal podrobnějším způsobem jak informace, které hovoří ve prospěch, ale i informace, které hovoří v neprospěch žalobce a vyvodil z nich seriózní a logicky utříděný závěr, a to, zda za dané situace není v případě návratu do vlasti žalobce ohrožen případnou vážnou újmou ve smyslu ust. § 14a) zákona o azylu. Soud konstatuje, že v popsané situaci spatřil pochybení žalovaného, proto pro vadu řízení rozhodl druhým výrokem v souladu s ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. tak, že rozhodnutí v rozsahu cit. ustanovení zrušuje a věc vrací správnímu orgánu k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.).

Třetím výrokem rozhodnutí soud nepřiznal žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení, tento výrok odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žádný z účastníků náhradu nákladů řízení nežádal.

pokračování

29Az 10/2013

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 24. března 2014

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně